

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetésekért öcső díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: **Megjelenik minden szombaton.** —:

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

Szerkesztő:

KÁDÁR FERENC

Felolós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

A lapba szánt közlemények

és cserpezdányok a szerkesztő címére (Csikszereda, Apaffy-u. 3.) az előfizetési díjak pedig Dr. Gál József ügyvéd címére küldendőek

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlitter sora 20 fillér.

Erdélyrészi magyar szövetség.*)

Irla: Rónai Aross Lajos.

Hazánknak bércektől övezett vadregényes lánján busul az ország leghivebb, legkitartóbb magyarja, az erdélyrészi magyar, a jófajta, okos székely. Amit megalkuvást nem ismerő magyar lelkükkel, bátorságukkal és áldozatkészségükkel teremtettek a Bánffy Dezsők, Bethlen Gáborok (többen is voltak ebből a fajtából,) az veszendőben van, pusztulásnak indult.

A magyar nemzeti gondolat, az egységes, osztatlan magyar nemzeti állam eszméje, a mely már-már a maga teljes pompájában bontakozott ki és bevilágította a legutolsó szalmafedeles kunyhót is, ma a visszafejlődés stádiumába jutott, mert a megfelelő anyagi támogatás hiánya miatt az erkölcsi erő, a vaskéz is lehanyatlott, le kellett hanyatlnia.

E cikknek nem célja, hogy a már sokat hangoztatott, mindenki által jól ismert közhelelyekké vált igazságok mellett statisztikai adatokkal argumentáljon.

Több jelentősége van annak, ha egy igen egyszerű, kézenfekvő okra rámutatok. Amíg a magyar társadalom és a magyar államhatalom a legszebb, győzedelmes csatáit vívta az erdélyrészi nemzetiségekkel s minden erkölcsi hódításra győzelmi lakomákat ült, addig a román nemzetiség „a kié a föld, azé a haza” gyakorlati programjával nyakra-főre alapította a bankokat, vásárolta a földeket és a dicséretet el

*) A Budapesti Hírlap husvétii számában megjelent nagy érdeklő cikk beküldött keletlenyomatból átvettük, hogy közönségünk figyelmét ráirányítsuk a közhasznú alapításra, melyet a cikk írója (lakik: Budapest III. Határ-utca 9.) az erdélyrészi magyar képviselővel az erdélyi magyarság minden tagjának közmelegkedésével kíván megvalósítani.

A „CSIKI HIRLAP” TÁRGÁJA.

A népek és a nemzetközi nyelv.

Irla: Dr. Zamenhof Lajos.

Egyik nem régi számunkban ismerteltük az eszperantó nemzetközi világnyelv mivoltát. Mostani társunkban maga a nyelv szerkesztője tárja fel e nyelv szükségének filozófiai alapját.

Csakugy vonatkoznak az alábbi fejtegetések a népfajokra, mint a néptörzsekre, mert hisz mindkét fogalom etnológiai embercsoportot jelez és a két fogalom egymástól csakis terjedeleme különbözik. Ugyanazok a viszonyok uralkodnak a fajok, mint a törzsek között, csak talán kisebb vagy nagyobb mértékben; gyakran éppen nem könnyű dolog megmondani, hogy egyik vagy másik embercsoport fajt vagy törzset alkot-e.

A különböző emberfajta és népek között folyó kölcsönös küzdelem az emberi nem legnagyobb átká. Há valamely intézmény, pl. a fajok kongresszusa valami módot találna a népek közötti kölcsönös gyűlölet és küzdelem megszüntetésére, vagy legalább enyhítésére, úgy azt joggal lehetne tekinteni az emberiség legnagyobb diadalának. De ennek elérésére nem vezetnek csupán teoretikus fejtegetések, melyek, mint a szellő, nyomtalanul eltűnnek, tovaszállnak; az egyik sebet begyógyít, de újat fakasztó kompromisszumok hajszálása is meddő munka; mindenkéltől meg kell találni a meglévő baj okát és azután eszközöket keresni ennek az oknak megszüntetésére, vagy legalább gyöngyítésére.

Mi a népek közötti gyűlölet legfontosabb, vagy esetleg egyetlen oka?

Talán *politikai* körülmények, t. i. az államoknak

nem lehet vitatni, oly eleveenséggel, üzleti hozzáértéssel terjeszkedett minden vonalon, hogy azt mi csak követendő példaképpen csodálhatjuk, ismerhetjük el.

Ennyi elég, de rövidesen megállapíthatjuk még azt a sajnálatos tény, hogy ma nincs Magyarország ellen vidék sem, ahol a magyar elem gazdaságilag jobban háttérbe legyen szorítva, mint Erdélyben, sőt, ha nem vigyázunk, nonsokára politikailag és társadalmilag is ez lesz a sorsa.

A komoly akarat nem kesereg a multakon, hanem cselekszik, hibákat reparál, elszántsággal harcol. Távoll áll tőlem, hogy az államra hárítsam a cselekvés kötelességét. Amit az állam, a bürokrata tehetnek a maguk nehézségével, tegyék meg, de nekünk nagyon sok kell, amit megcsinálhatnánk mi magunk erdélyiek.

Nekünk most az a kötelességünk, hogy egymásba kapaszkodva megtámasszuk egymást, hogy a romboló vilár ki ne döntsön bennünket. Az akadémikus okoskodásoknál sokkal többet ér a tett, a gyakorlatiasság, mert szó-beszéddel elpusztulunk. Meghúzták már a lélekharangot! Szövetséget kell alkotnunk közgazdasági érdekeink védelmére és nem azért, hogy egy egyesülettel több legyen, hogy egy csomó hiúságot legyezgethesünk.

A szövetség célja dióhéjban, de ebből is mindent megérthetően ennyi: minden erdélyi részben élő magyar egyenként való anyagi megerősítése, az elesendők megmentése, azután pedig térfoglalás minden vonalon és minden vonatkozásban.

A kételkedők és pesszimisták persze azt mondják, amit Montecucoli, hogy pénz, pénz és pénz.

nevezett embertömegek egymásközi versengése? Nem, mert hiszen nyilvánvaló, hogy például egy Németországban élő német ember semmiféle természetes gyűlöletet sem érez egy ausztriai német ellen, sőt a különféle országokban született és ott tartózkodó németek között kölcsönös rokonszenv észlelhető, míg például németek és szlávok, noha egy ország szülőltői és egy állam polgárai, kölcsönösen idegeneknek tekintik egymást, sőt — amennyiben az emberi érzés nem képes legyőzni a csoportnézést — gyűlölködnek és küzködnek egymásközi. Téliát nem az államok léte hozza létre a különféle népeket és nem az okozza a népek közötti gyűlöletet.

Talán a *gazdasági* versengése a baj előidézője? Nem! Tényleg gyakran hallhatók efféle jelszavak: „Vigyázz! Az a nép gazdasági elnyeléssel fenyeget. Jogunk, sőt kötelességünk gyűlölettel, elnyomással, harccal élni ellene!” De minden ember, kinek ítélőképességét a szovinizmus el nem vakította, tisztán látja, hogy ezeknek a jelszavaknak semmi értelme, hogy nem a gazdasági elnyomás miatti félelemből gyűlöljük az idegen népeket, hanem a meglévő gyűlölet szüli ezen jelszavakat. Mert ha tényleg gazdasági rettegés okozná a gyűlöletünket, az esetben egy ország határain belül is a meglek vagy városok között is gyűlölötnék, sőt háborúknak lenne helye. Csak nem gazdasági okokból ég gyűlölet az orosz muzsikban a kínai kül ellen, miközben orosz elnyomói védelmében oly örömmel önti vért az idegenek elleni harcban. Persze, hogy nem, hiszen az orosz katona, mialatt fegyverét a kínai katona ellen emeli, jól tudja hogy ez utóbbi soha, de soha sem okozhat neki annyi bajt, mint honfitársainak „kancsukája”. Mind-ezekből folyik, hogy a népek közti gyűlöletet nem gazdasági okok idézik elő.

Én meg azt mondom, hogy többet ér egy porció szeretet, lelkesedés és odaadás a világ minden pénzénél.

Pérez van a bankokban, a tőkéseknel s volt eddig is.

Hiányzott és hiányzik azonban „egy közvetítő, egy propagáló szerv”.

Hiányzott és hiányzik egy olyan szerv, a mely nem konstatalja, hanem fölkatatja és megelőzi a bajokat.

Egy élő szerv, a mely ott ólakodjék a nemesi kuriák és a kékablakos viskók körül, bele nézzen a fazekakba, hogy fő-e benne valami?

Egy szerv, amely minden percben és mindenkinék készen álljon, mint a mentőköcsi.

Egy szerv, amely gondolkodni tud, a mely az eltemetett kincseket fölhozza a föld mélyéből, alapít, vagy alapítat vasutakat, vízi műveket, ipari, kereskedelmi gyári részvénytársaságokat, alkalmi, vagy végleges szövetkezéseket, a mely birtoknyilvántartást vezet, őrzemeket tart Erdély minden pontján, hogy azok utján egy zsinórvezetéken tartsa Erdély szellemi, gazdasági, politikai társadalmi életét a tűzhoz közel budapesti centrumban. Mindehhez nem pénz, csak: emberek kellene. Hiszen azt talán fölösleges megemlíteni, hogy a lelkiismeretes közvetítés, becsületes, nem haszonra spekuláló tarifa mellett is szép pénzt hajt a szervezetnek s azt önálló akciókra is képessé teszi.

Erdélyrészi magyar szövetség alatt értem én, illetve ezt értjük azok, akik a szövetség megállapításának gondolatát fölvetették.

Talán egy kis kitérés itt nem lesz fölösleges. Az Enke kolozsvári közlépöntjében ma bizonyos kellemetlen tünetek észlelhetők. Sem pro, sem kontra nincs szavam lozzájuk, mert

Vagy talán a *távolság* a hibás, a földrajzi, éghajlati és egyéb körülmények eltérő volta keit idegenkedést és ellenszenvet a népek között? Aligha. A távolság és a helyi pl. éghajlati viszonyok tényleg előidéznék némi eltéréseket az emberek külsejében és jellemében, de ezek nem alkotnak néptörzseket, sem azok között ellenségeskedést nem okoznak. Szentpétervár és Odessza, vagy Kiev és Krasznójerszk lakói közt a földrajzi és természeti különbség összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint pl. a berliniek és varsóiak között és mégis előbbiket az egy néphez való tartozás testvéri tudata fúzi össze, míg az utóbbiak között teljes idegenség, sőt szenvedélyes faji gyűlölet uralkodik. Következőleg nem a földrajzi és éghajlati körülményekből fakad a népek közti gyűlölködés.

Ekkor bizonyára abból a tényből, hogy fajok és népek *testük* tulajdonságaiban különböznek. Nem! Nem! Barnely néptörzs kebelén belül, a bőr szímet, a test vagy egyes részek nagyságát és alakját tekintve a legnagyobb eltéréseket találhatjuk; sokszor előfordul, hogy egyazon törzs tagjai között nagyobb a különbség, mint egy átlag francia és átlag japáni közt; és még soha senkinek se jutott eszébe, hogy valamely nép tagjait testi sajátágaik alapján külön csoportokba osztályozza és azantán feltételezze, hogy ezek között a kölcsönös gyűlölet langja lobog, mely küzdelemre, harcra indít. Az idegen népek többségére vonatkozólag ma már senki sem kételkedik abban, hogy a testi eltérések ránk nevezetesen különbösek, leggyakrabban meg sem tudjuk őket különböztetni, sőt nem egyszerűen vonzódás szüli, azon öntudatlan természeti osztón alapján, mely fiziológiai uton elősegíti a népek keveredését.

Csak egyetlen faj az a sok közül, mely ellen látszólag természetes ellenszenv érzünk és fogunk

az Emke dolgait a szövetség megalakítása és működése teljességgel nem értenék.

Az Emke kulturmunkára vállalkozott. Dícsérettel megiejelelt annak a multban igaz, hogy most nagy betétei holtlők módjára hevernek a bankokban, működése stagnál, de hát az a kérdés, hogy vállalt programjából mi van még megvalósítani való és kell-e ez a sok pénz arra? Ha kell, tartsa meg magának és folytassa nagy kulturmisszióját. De ha fölösleges, akkor ne tartsa piaccéjében a pénzt, hanem dobja piacra, segítse a szövetséget gyermeklépéseiben.

Isten ments, a szövetség a viláért sem akar az Emke megszarolója lenni, sőt ha az Emke tud módot találni arra, hogy mint a multban a kulturának, úgy az itt változot célok-nak is támogatója lehessen, kész örömmel vesz-szük annál inkább, mert a szövetség nem az Emke ellen, hanem az Emkével kapcsolatban akar dolgozni. Nem lehet hát az erdélyi részben tényező ember, aki az Erdélyrészi magyar szövetség megalapításához igaz, hazafias szívetl ne csatlakozzék, mert a nemzetpolitikai érdekeken kívül a saját és családja érdekében cselekez-ni, tartozzon a közéletnek bármely osztályához.

HETI KIS TÜKÖR.

A kormány ellen. — Emlékezés Kossuthra. — A kormány programja. — Új pártalakulási tervek. — Szláv szédélgések. — Németország fegyverke-zése. — Nikita leckéztetése. — Utolsó ágyúdörrejek.

Zempléni megye bizalmatlansági állásfoglalását — mit Szabolcs is követelt — mégis csak komolyan veszik a hatalom oldalán is. Az illetékletes vagyoni eszközökkel táplált erőszak végre is elgyöngyülésnek lesz forrása. Aradssy nyíltan hirdeti: egyenlőleg meggyőződött Lukács uzelmeiről s a vadak igazsága-hoz existenciáját köti. Olyan súlyos szavak ezek, amely-lyeknek lesújtó nehézkét csak növeli a vádoltinak olytan magatartása, amely nem tör a tények földre-ritésére, de kapkodásával „magasabb indokok” em-telegetésével csak mindjobban letéri magát.

Nemesoda, ha Molnár Ferenc vasárnapi króni-kája epésé valik s kétségbeesetten töpreng, mikor lesz már érce az embereknek az érzékenység iránt.

Nemesoda, ha így közeléből több változás lesz a főispáni karban. Meczner Gyula, Zempléni-vármegye főispánja, a legutóbbi vármegyei közgyűlés bizalmatlansági határozatából levonja a konzekven-ciákat és beadja a lemondását. Ugyancsak otthagyja a főispáni széket gróf Vay Tibor Szabolcsvármegye főispánja, az ellenzéki Vay Gábor testvere, aki Szabo-lcsvármegye szombati közgyűlésén már nem is vett részt. Gróf Wilczek Frigyes hontmegyei főispán szintén a távozásra készülő főispánok között van. Hir szerint az utódja is ki van szemelve báró Nyáry Alfonz országgyűlési képviselő személyében. A kor-mány a zempléni és szabolcsi főispáni székeket egy-csőre nem tölti be.

is mindig érezni, és ez a fekete faj. De figyelme-ssebb megfigyelés csakhamar felderíti, hogy azon ellenszen-vet egészen más ok idézi elő: azok a feketék, akik-kei meli fehérbőrűek találkoznak, nem sokkal ezeltől még vadsgában, utóbb rabszolgaságban sinyölöttek és ezért legtöbbször megőrizte az egykori barbárság és rabszolgaság jellemvonásait, vagy azok követke-zményeit és ez ránk, szabad és régi civilizációval bíró emberekre már ösztönyszerűleg kellemetlen benyomást tesz. A fehér embernek a feketét illető érzelmei — az az érzés, mely faji ellenszenvnek tűnik fel — tulajdon-képen nem más, mint az az érzés, mellyel az ősi arisztokrata viselkedik a nyers földművelő irányában, akinek műveltségé, de főleg korántsem elegáns viselkedése benne ellenszenvet ébreszt. De majd ha némi idő multán a negereknél eltűnnek az egykori vadság és rabszolgaság vonásai, amikor ők is a kul-túra magasabb fokára emelkednek és körükből nagy tehetségek támadnak, akkor — minden kétségen fe-lül — a mostani ösztönzerű megvetés és idegenkedés megbecsülésnek adand helyet, és akkor már sen kire sem hat majd visszatartólag sem a fekete bőr, sem a dudazzi ajak. Bármelyikünk saját népe köré-ben sok olyan személyt láthat, akinek teste sokkal kevésbé nyeri meg tetszését, mint a más fajúé. Ha esetleg egyes embereknek a külseje túlságosan kellem-tlenül hat ránk, az esetben kerülni fogjuk az al-kalmat vele találkozni, de hogy a külseje miatt gyű-lölölet érezzünk ellene, vagy épen üldözzük? Nem, nem! A népek közti gyűlöletet a test alakbeli eltéré-se nem okozza. *A szellemi képességek* különböző foka okozza a népek közötti ellentétet?

Kossuth Lajos neve ma is gyűlölszót az is marad talán, míg a történelmi erők harca a mult ösz-szevövények credójé marad. Zászló ő, akire örök ígék vannak himezve: jogfolytonosság a történelmi mult szilárd alapján, függetlenség idegen hatalomtól, de-mokrácia a társadalmi osztályok helyes megértése révén, szabadság a fejlődés minden területén. Valá-hányszor emlékeztet felüljüket, mint most az egye-sült ellenzék tette, erő árát szét nagy szelleméből, mely nem pusztult el, de égő energiaként tüzei a lelket az ő eszméinek a harcára.

A munkapárti tavaszi törvényhozási programja egyre sűrűsödik. Első természetesen az *államosított jégzőnek nevezett, legújabb technikai csoda*: egy új, vezényszóra mozgó motora a hatalmas gépezeteknek. Ezt kell megteremteni. Már a névjegyzék összeállítá-sában előkelő vokszállító szerepe lesz.

Nem a közgazgatás javítása, nem a jegyzői kar existenciális érdeke vezet itt. Meztelenül áll az ország előtt: az új süttető jégzőre a választásoknál van szük-ség, még pedig a munkapárt örök uralkomán bizto-sítása szemponijából. Szerencsére a jegyzők jól tud-ják: ha anyagilag kedvez is nekik némileg a tervezet, csak hazug nyagylekűség az, mely erőlködésig mélyen lesúlyeztí őket. A mindenkori kormány kenyekedvé-nek, pártpolitikájának szolgálatja ki teljesen őket.

Csakhogy a belátás még nem akarati mozzanat Az osztályérdekek az onkormányzat egyetemes ér-dekéig felemelkedni vajjon tudnak-e a jegyzők, akik maguk is az anyagias *mának* emberei, mint mások?

Nagy munka löly itt! Egy hatalmas épület legelső pilléréit ingatják. Nem dől-e össze az egész épület is? Sok aját bajt emlegetik a mai közgazgatási rendszernek. Kell is orvosolni a bajokat. De vaj-jon jöhelyt kezdődik-e a munka? Vajjon a keresztül-hajszolt centralizációban — mert az fog következni az egész vonalon — nem vetjük-e el jövendő vihar-onk nemzetrendítő magvait? Vajjon a reformkorszak centralistái nem voltak-e nagyobb magyarok, mikor lemondtak eszméjükről, mint előbb, amikor termelték és terjesztették?

A második főkérdés az új kerületek beosztása. Hogy milyen lesz a javaslat, arról Beöthy Pál, a képviselőháza alelnöke így nyilatkozott:

— A választókerületek beosztásáról szóló javas-lat, ha azt akarjuk, hogy a jelen parlamenti ciklus telte után a most elfogadott új választási törvény alapján ejtessenek meg, sürgősen el kell intéznie a Háznak. Ez a törvényjavaslat inkább csak generális természetű lesz. Meg fogják állapítani a választói ke-rületek számát városok és vármegyék szerint, de a tényleges beosztás munkáját és a részletek kidolgo-zását a kormányra bizza. Így volt ez a mult választási törvényben is. A képviselőházbán elfogadott tör-vényben csak a kereteket állapították meg, a részle-tet beosztást a kormányra bízták. A kormány a Ház-tól nyert felhatalmazás alapján a törvényhatóságok meghallgatása után fogja megállapítani a kerületek részletes beosztását és erről a képviselőháznak je-lentést tesz. Ezt a megállapítást, illetve kerületi be-osztási aztán a kormányok csakis a képviselőház hozzájárulásával változtathatják meg.

Elmondta még Beöthy, hogy a parlamenti ör-seg legénységének kiválasztása már megtörtént. A legnagyobb része a *csendőrség köréből* rekrutálódott.

Nem! Bármelyik népfajhoz tartozzanak is az egyes emberek, agyuk és szívük a természetből fogva teljesen egyenlő, és hogy mégis oly gyakori az elté-rés az értelem fejlettségi fokát nézve, az még nem faji, hanem tisztán egyéni sajátság; vagy pedig azon körülmények és életviszonyok eredménye, melyek köz-ött az egyén, esetleg az egész néplörzs él.

Hogy igen nagy különbséget látunk egy Afrika mélyén élő néger törzs és egy európai nemzet szem-lemi képességei között, az nem a faji tulajdonságok eltérő voltából, hanem a civilizációk és politikai be-rende-zések nagymértő ellentétéből következik. Emel-jük az afrikaiakal az elnyomás- és gyűlölettel mentes civilizáció hasonló fokára és akkor az ő értelmi kép-ességeik semmivel sem maradnak el a miénk mögött.

Vegyék el mi tőlünk a civilizációt és akkor rövid idő mulva oda silyednek szellemi képességeink, ahol az emberevők most áll. Következézőleg nem le-het az értelmi képességek közötti különbséget, ilyen különbséget találunk ugyanazon nép különböző osz-tályai vagy különböző történeti időszakai között is.

Hogy az eltérő szellemi képességek nem alkot-nak faji sajátságot, azt nemcsak az a tény bizonyítja, hogy az egyforma nevelésben részesült európai em-berek, bármelyik nemzethez tartoznak is, teljesen azo-nos gondolatvilágban élnek, hanem ezt még jobban bizonyítja egy évezredekkel ezeltől élt művelt egyip-tomi, egy művelt japáni és egy művelt európai kö-zötti összehasonlítás. Ezek nemcsak különböző népek-hez tartoznak, hanem egészen más emberfajúhoz is, sőt mindegyik más világrész lakója és mégis — ha

A bevonulás most folyik és rövidesen megtörténik a kioktatás. Az őrség parancsnoka és tisztjei kívannak már szemelve s azt hiszem május utóidőben megkezd-heti szolgálatait az őrség. Arról, hogy Tisza István az elnökösgről lemondjon, egyelőre nincs szó.

Ami természetesen azt is jelentheti, hogy igenis van szó. Lukács persze élelén nem törí a fejt. Az ő feje nem olyan sejtekből való, mint a *Kovács Gyuláé*, aki a történetek után nem marad a „honatyák” sorában. Lemondott mandátumáról. Maga itéli el önmagát, de elítéli egyszerűsrdm vele, súlyos-erősen elítéli a mai rendszert.

Az egyesült ellenzék, némely söcsövek szerint fu z i o n á l n i készül. Ujjan alakulandó erős, egy-séges pártból szönek terveket, amely fegyelmzett erővel lépjen fel a kormány további bomlasztó mü-ködésével szemben.

Ránk nézve mindenképen baj: akár háboruskod-nak szomszédaink, akár megbékülnek, nekünk csak a kurtább vége jut. A balkáni alakulatok még meg-semi állapotok. Déli szlávaink már is ijesztőben taraj-oskodnak. Memorandumot fűztek össze Abázziában a márciusi meleg napok tizénél s odaúzenik trón-örökösöknek: a balkáni szlávok erősödése az ő ere-jük is. A monarchian belül — egyelőre csak így! — független országot kívannak. E trialisztikus újabb ábr-ándok jelesen rávilágítanak: nemzetiségi politikánk sok bomlasztó csírárt rejt magába. Ebben kell len-nünk, ha e mozgalom fejleményeinek elejét akarjuk venni.

De vajjon lesz-e európai béke, hosszantartó kul-turmunka a művelt nyugaton, ha el is simulnak vég-kép a balkáni hullámok? Németország miért gya-rapítja haderejét? Mire való újabb egy milliárd márka — megdöböntő összeg — katonai költségre? S miért fújnak felénk is a bécsi szelek ujjonclétszámemelést és vele kapcsolatos milliárdok? Vagy tán a közmon-dás igazsága kedvéért: si vis pacem, para bellum, ha békét akarsz készülj háborúra?

Mennyi következtelenség, mennyi ellenmondás az élet kis és nagy viszonylataiban egyképen! — Éveken keresztül a világbeke nem a világbeli eszmé-jét kürtölké és azoközben hallatlan erőlködéssel fegyverkeznek: a német, az angol, a francia. — A szuronyok fordítják a nagyhatalmakat, de bizonytal azok is fogják lerontani.

Vajjon a makacs Nikitának jut-e eszébe éfele, amikor Szkutari bombázását újra elrendelte? Aligha. Ö ugyátszik, konokul hisz e földi örök uralomban. Pedig némely telegdrótok el is küldöttek már a masvilágra ökelmént.

Am neki az siffi. Mintha csak azt keresné, küld-jék el már amugy istenigazában György király után őt is. Mert azzal, hogy hir szerint fia, Daniló trón-örökös javára lemond, kérdés, eleget tesz-e sok ok-talan vérontásáért? A lemondását azonban biztosra veszik Szkutari bombázása mindamellert meg foly, sőt mára már kapitulációjáról is írnak. A nagyhatalmak flottademonstrációja — ami hajóink már ott állnak a montenegrói vizeken — se állította meg az éhes Ni-kitát oktalan erőlködéseben. Valósággal meglecké-z-tette ez ember Európát, fényes jelelű a diplomácia erőtlenségének és — Oroszország alatomosságának. Az utolsó ágyúszó azonban mégis rövidést elhangzik.

a kor, hely és vallás okozta eltérésektől eltekintünk, — nem találjuk-e teljesen azonosnak az afrikai, ázsiai és európai civilizált embernek érteimét?

Nem éppen olyanok-e a más emberfajhoz tartozó japán tudós szemeli képességei, mint az európai tudósé, noha 50 évvel ezeltől japániak és európaiak közöt még kolosszális különbség volt.

Ha egy embercsoportnak a többi csoporttól való-ban, vagy látszólag elütő jellege is van, ez nem va-lami különös nemzeti képesség, hanem csak azon kö-rülmények folyamánya, melyek között az a csoport a maga életét tölti. Egy rabszolgaságban nevelkedett néplörzsnek nem lehet oly bátor magatartása és annyi önbizalma, mint a szabadsághoz szokott embercso-portoknak.

Az a csoport, melynek nem volt módjában a tanulás, nem rendelkezhetik olyan széles szemeli látó-körrel, mint az a nép, mely folytonos tanulás és tapasz-talás között nőtt fel. Egész más jellegek az oly nemzet szemeli képességei, amely a kereskedésen és nyereszkeedésen kívül minden más életpályától el van zárva, mint azon embercsoporté, melyet foglalkozása a földhöz és a természethez lúz.

Változassuk meg a csoportok életének körü-lményeit — mint a történelem számtalan példája bizonyítja — holnap az A csoport tünneti fel a B cso-port jellegét viszon a B nép viseli magán az A nép jellemvonásait.

Nem, bizonyára nem az értelemnek, talán már természetből fogva eltérő volta alkotja a népeket és a népek közötti gyűlölködéset.

viselkedtek, merl a zajongók a szuronyoktól lehetőleg távol hátul, kiabáltak.

Az ilyen magatartás nem vezethető vissza egyébre, mint pár, a községi lakókat szípolgató egyén bujdosására, kik a népet bolondítják, hogy az egyéb ténen szerzett gyűlölet magukkal szemben ellensúlyozzák. Pedig tudják mind, hogy a törvényes eljárat nem lehet így megakasztani.

A békási út építése. A kereskedelmiügyi miniszter a gyergyószentmiklós—békási törvényhatósági közút 22-80—30-80 km szakaszainak kiépítésére utólagos elszámolás kötelezettsége mellett, 100,000 korona állanségllyel engedélyezett és azt egyidejűleg kintalta.

Rendőrségi oktató tanfolyam. A helygymiszter értesítette Csikvármegye alispánját, hogy a vidéki rendőrség oktató tiszti tanfolyamot szervezte és a.t. májusi év május hó első napjaiban Budapestben megnyitja. A tanfolyam célja a vidéki városi rendőrség színvonalának emelése. A kiküldött és a helygymiszter által kijelölendő rendőrtisztek és al-tisztek utazási költségei és napidijai általánosságban lesznek megállapítva. Gondoskodás történt, hogy a hallgatók Budapestben 5—7 korona árban szobát kaphassanak és a Mocsányi utcai rendőrtanya étkezdéjében naponként 1 korona 20 fillérről reggeli ebédet és vacsorát kapjanak. A városok által javaslatban hozandó kiküldötték legkésőbb április 5-ig bejelentendők a tanfolyam 35 napra terjedő és a tanfolyamra felvett vidéki rendőrségi tisztségviselők mintegy 120. egy-egy órási előadást hallgatnak és megtekintésekben is lesz részüik. A vármegye alispánja most adta ki felhívását Csikszereda Gy. szemmiklós városoknak.

Bernády a fővárosi sajtó világlátásában. Némely központi sajtóorganum, közöttük az Alkotmány is így tünteti fel Bernády székelvöldi körútját, mintha az a köztársasági párt kialakulása elleni akció volna Csikmegyét is „azon letelepítési szándékot, de közben köztudomásra került tervvel” utatja be az Alkotmány értesülése szerint, „hogy gyalokay Sándor főispán társának segítségére legyen a köztársasági eszme elfojtásában”. Nem tudjuk a forrását e megvilágításnak, dehogyan nálunk „a köztársasági mozgalom terjedéséről is” beszélt volna, az egyesenes téves állítás. Annnyit azonban e híresztelések korpóllása bizonyít, hogy a székelvöldi gondolatának újabb felvétele alighanem politikai háttérű. Még megérjük, hogy a mi Melisztionoknak — lásd mult számunk vezércikkét — igazsa lesz.

Üzenet. A „Romániai magyar újságnak” szól, aki szives volt husvét számunknak egyik terjedelmes cikket teljesen átvenni, anélkül azonban, hogy hívatkozott volna lapunkra. Mi azt azonban rossz néven nem vesszük a testvérújságtól, sőt örülnk, ha idegenbe szakadt véreinknek csak némi segítségére is lehetünk. A március 30-iki szám újra reflektál ugyanazon cikke. Ennek egy kis tévedésről igazgól helyre írt. A „székelyföldi viszonyokat ismeretlő reprodukált” cikk írója ugyanis nem Bíró Béla (így is), hanem Bíró Ferenc madetváli plebános.

Tanításügyi beszédek cimmel Pál István székelvudvarhelyi esp.—plebános, apát-kanonok, az erdélyi róm. kath. státus igazgatótanácsának ny. előadója 10 iv terjedelemben nagy s-ad rét alakban bocsátotta közre azon beszédeit, melyeket mint előadó a státus gimn. tanáregyesület kongresszusain a tanáregyesület működési irányzatára vonatkozólag, különböző helyeken elmondott. A nagyszabású munkát a státus tanári egyesületének ajánlja, bevezető részében meleg hangon vessz bucst az egyesülettel, melynek vezetése és irányításában egy emberöltőt töltött s lelkenek kincseit, tudásának gazdag tárházat áldozatul hozta Erdélyi kath. közpórtatásáért.

Tizenegyet lejezetben közli a tanári egyesület kongresszusain elhangzott, többnyire a kath. tanúgy fejlődésére vonatkozó, magvas, eszmékben gazdag, irányító beszédeit, melyhez az erdélyi kath. tanúgyi lapok hasábjain megjelent 15 irodalmi, önálló tanúgyi kérdéseket tárgyzó cikkeket sorozta, végül pedig mint kerületi főesperes és egyházmegyei tanfelügyelő a kath. tanítóegyesületben és más gyermeknevelési ügyekben tartott 14 értekezésével zárta munkáját. — Ez az újabb munka is valódi tükre Pál István apát-kanonok fényes szellemi nagyságának, tartalmas, munkás életének. Komoly egvényeknek szól, azoknak kik a közpórtatás szolgálatában állva teljesítenek nagy és értékes tevékenységet a nemzeti nevelésügynek és akik példát, lelkesedést, irányítást nyerhetnek belőle nehéz munkájukban.

Panaszok a távbeszélő körül. A helybeli postahivatalhoz igen sok aláírással ellátott panaszos beadvány intéztetett aziránt, hogy a távbeszélő szolgálat reggel 7 óráig esti 9 óráig szünet nélkül teljesítessék. Ez megvan Magyarországon összes vármegyéknek székelvöldön, de másfelől azt egyesenes a közszolgálat, az ipari és kereskedelmi forgalom zavartalan lebonyolításának érdeke követeli meg. Ma jórformán az összes hivatalok reggel 7 órákor kezdik hivatalos

tenykedéseiket, mely a déli órákban sem szakad meg. Egyenesen lehetetlennek tartjuk, hogy a postahivatal a kérest elmozdítze, mikor az előfizetők rohmasan szaporodnak az a törvényhatósági távbeszélő teljes kiépítése az egész vármegye területén a befejezés előtt áll. Ha a távbeszélő közérdekű célját szolgálja, kívánja, egy haladéktalanul teljesíteni kell a kérest, mely a hivatalok és irodák valamint az előfizető közönség egyöntetű obaja. Ezt el is várjuk!

A katolikus autonómia. A Kassai Katolikus Autonómiai Kör vasnap délelőt tartotta évi közgyűlést, a melyen Berczelly Jenő titkos tanácsos elnök és Takács Mennyhért jászói prépost beszélt a katolikus autonómia kérdéséről és felszólalt Fischer Colbrie Agost dr. megyéspüspök is.

— Fennállásunk óta négyezzer változott a kormányrendszer is, — mondotta Berczelly — a kormányok kilátásba helyezték a katolikus autonómiát, de ez mindmáig csak kilátás maradt Nem egyszer hallottuk, hogy az autonómiairól szelő törvényjavaslatot már elkészítették. Ezzel szemben rámutatók arra a tényre, hogy a képviselőházhoz azt még a mai napig sem terjesztették be és attól tartok, hogy még a legközelebbi ülésszakban sem kerül a Ház elé. — Nem hagyhatom figyelmen kívül azt az aggodalmat, hogy az új választójogi törvény értelmében meg ejtendő választások után olyan képviselők fogják intezni eselleg az ország ügyeit, a kiknek politikai programjában nem a katolikus autonómia, de a szekularizáció foglal majd helyet. Erre a veszélyre akarom felhívni az intelő korok figyelmét.

Pályázati hirdetési munkás jutalomra. A marosvásárhelyi kereskedelmi iparkamara a kereskedelmi m. kir. miniszter urnak 1912 évi december 7-én 82000 sz. a. kiadott rendelete értelmében négy (4) egyenként 100 koronás munkás jutalomra pályázatot hirdet. Pályázhatnak munkaadójuk ajánlása mellett, mely esetben a pályázatot a m. kir. pénzügyminiszterium 17455—1905. sz. a. kiadott rendelete és az illetéki díjjegezek 14. tétel g) pontja értelmében bélyegmentesek, a kamara területében illetékes, magyar honos ipari munkások (kapus, kocsis, gyári szolga és ehez hasonló szolgálatot teljesítő alkalmazottak kivételével), kik legalább 15 évig (tanoncévnek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkánál egy évad teljes évnek vehető) megszakítás nélkül ipari munkával foglalkoztak s évi keresetük összege 2000 koronát meg nem haladja s akik ezen idő alatt okmányokkal igazolhatólag kiváló szorgalmat és hűséget tanúsítottak. A pályázatok munkakönyvvel és egyéb szolgálati viszonyt igazoló litéles bizonyítványokkal felszerelve 1913. évi május 31-ig e kamarához adandók be. Később érkezettek nem vétettek figyelembe.

Kereskedelmi ösztöndíj. Tanulmányaink a külföldön gyarapítása végett fiatalabb kereskedők részére ez évben nyolc, egyenként 2000 koronás ösztöndíj kerül kiosztásra. A folyamodványok a kereskedelmi és iparkamara útján a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urhoz terjesztendők leg ápril hó 30-ig. Pályázhatnak magyar honos kereskedők, kik keleti kereskedelmi akadémiák tanulmányai jó eredményel elvégzése után legalább három évig gyakorlat kereskedelmi téren működtek.

Halálozások. Várdótfalvi Petres Gyula áll. tanító hosszas betegség után, életének 27. tanítói működésének 7-ik évében Várdótfalván e hó 2-án d. e. 12 órákor elhunyt. Temetése e hó 4-én volt. — Halálát nejn Olasz-liszikai Liszkay Annán kívül nagyszámú rokonság gyászolja.

Csikszenttamási Balogh József életének 71-ik, házasságának 45-ik évében szívvelhűdés következtében e hó 5-én meghalt. Temetése e hó 9-én volt.

Nők választójogi kongresszusa Budapestten. Nálunk mindenesetre furcsán hangzik, de a legkomolyabban készülődnek rá. Junius 15—20. napjain lesz roppant széles körű és tarka programmokkal végig csinálásával. A nők választójogi világszövetségének ez a VII. naggyűlése lesz. Sok vizet zavarhatnak ugyan a Dunában is meg, de hialat aligha fognak. Még a férfiaknak is szükön jut ki nálunk, nehogy rájuk kerülhetne a sor. Az eszme mindenesetre forr s ami a fejlődés törvénye szerint való, az a végén is diadalmaskodik. Ez így van s nincs másént.

Magyar ágyúgár. Végre megvalósul a régi jogos nemzeti követelésünk. Győrot felállítják a magyar ágyúgárat. A sok milliós áldozatból valami ezulom még vissza is térül.

Tompa Gyergyószentmiklósra. — Tompa Kálmán társulata bucst mondott Kézdivásárhelynek. Szeredán már a társulat Gyergyószentmiklósra jászótt.

Az adótörvények. A hivatalos lap vasnapjai száma közli, hogy a király az adótörvények életbe léptetésének elhalasztásáról szelő törvényt szentesítette. Egyidejűleg közli a hivatalos lap a pénzügyminiszternek körrendeletét is az 1913. évi egyesenes adók kivételre tárgyában. A rendelet szerint azok a körrendeletek, melyeket az új adótörvény végrehajtása

ügyében előzetesen a pénzügyminiszter kiadott, hatályukat veszítik. Egyben elrendeleti a pénzügyminiszter a folyó évre az egyesenes adók kivételre a régi eljárás alapján s részletes utasítást ad a pénzügyigazgatóságoknak az adókvéteési előmunkálatokra és az adókvétezésre vonatkozólag.

A zsaroló. Stangerson tanár leánya ellen ismeretlen tettes egy ópen olyan vakmerő, mint rejtélyes gyilkos merényletet követett el. Az áldozatnak keze ügyében, szerencsére revolver volt, mellyel támadóját megsebesítette s menekülésre kényszerítette. A bűnügyben a rendőrség széleskörű vizsgálatot indított meg. E körül forog az „A zsaroló” című szenzációs érdekes detektív regény, mely Kürthy Emilné a „Házartárs” című népszerű lapjának március 1-én megjelent számában indult meg. A „Házartárs” azonban első sorban a gazdaszonyok háztartási igényeit iparkodik kielégíteni, ezért hát a szerkesztő különbözően a „Konnyla”, „Lakás”, „Mosás és pécsütisztítás”, „Kertészet”, „Hasznos tudnivalók”, „Falusi major” (Tejgazdaság, Szárnyasaink, Lovaink, Juhászok stb.) rovatokra fordít nagy gondot. E mellett azonban a „Divat”, „Kézimunka”, „Egészség és szépség” stb. rovatokról sem feledkezik meg. A „Házartárs” havonként 3-szor jelenik meg gazdagon illusztrált díszes füzetekben Ára negyed évre 3 kor. Ha most félvére 6 koronával előfizet a „Házartársra” ingyen és bérmentve kapja meg a „Házartárs Könyvtára” most megjelent pompás 20 kötetli. A kiadóhivatal (Budapest, VI., Eölvös-u. 36.) készséggel küld levelezőlapai megkeresésre multványosokat

Az erdélyi kamarák akciója. Az erdélyi vármegyék kereskedelmi és iparkamarai körében mozgalom indult meg az iránt, hogy feliratot intézzenek a kereskedelmiügyi miniszterhez egy nappali gyorsvonalat létesítése érdekében, mely Budapestről a székely körvasutat át tenne meg az utat Brassóba. A kamarák tehát azt kéri a minisztertel, állítson be, lehetőleg már a májusi menetrendbe egy olyan gyorsvonalat, mely a fővárosból a kora reggeli órákban kiindulva, az utat a székely körvasuton át Brassóig egy nap alatt megteszi. A felirathat a kamarák kimutatják, hogy egy reggel öt órákor a fővárosból elinduló gyorsvonalat például este 11 óráig megleheti az utat a székely körvasuton át Brassóba, úgy, hogy azt a körvasut alapítványon elbírhják. Tekintve azokat a nagy érdekeket, a melyek egy ilyen nappali gyorsvonalat beállításához az egész Székelyföld, valamint Erdély nagyrésznének kereskedelme és közgazdasága tekintetében fűződnek, a kamarák meg vannak róla győződve, hogy a kereskedelmi miniszter teljesíteni fogja indokolt kérésüket.

Bikavásár. A Csikvármegyei Gazdasági egyesület, mint vármegyei mezőgazdasági bizottság március hó 31-én tartotta Csikszeredában XXV-ik évi bikavásárát. Feljuttatott a vásárra 63. drb. tenyész-igazolványos és 5 drb. tenyészigazolvány nélküli, valamint a szomszédos Udvarhely és Háromszékvármegyekből 18 drb. részínt igazolványos, részínt igazolvány nélküli bika, tehát összesen 36 drb. Az idegen vármegyékéből hajtott, valamint a járási mezőgazdasági bizottságok által tenyészigazolvánnyal el nem látott bikák közül a vármegye területéről felebebeszés folytán felülvizsgálatra állított bikák bírálatát Fejér Sándor alispán, mint a vármegyei mezőgazdasági bizottság elnöke vezetése alatt T. Nagy Imre, Révész Gyula, Vitályos György és Keresztes Antal tagokból alakított bizottság Kiss Ernő kir. gazdasági felügyelővel intézte, ki a községek részére szükséges tenyészbikák bevásárlását s azoknak kedvezményesen áron való kiosztását eszközölte. Az idegen vármegyei területeiről hajtott 18 drb. bika közül 9 drb., a felülvizsgálatra állítottak közül 1 drb., összesen 10 drb. minősített tenyészítésre alkalmasnak. A kir. gazdasági felügyelővel 22 községek részére 30 drb. tenyészbikát vásárol meg és osztolt ki. A legdrágább bika 800 koronán, a legolcsóbb 350 koronán vásároltolt.

TARKASÁGOK.

Vörös Rébék. Vörös Rébék neve ismerősünk Arany János költeményéből, ezáltal azonban nem a balladai Rébékéről van szó, hanem egy öreg parasz-asszonyról, akit egyik magyar város vezetéséért érdemesnek ítél arra, hogy jól berendezett muzeumának örévé, legelőbb intézőjévé meglegyen. Az érdem, hogy egy egyszerű parasztszanyó tudását, buzgósgát méltányolta — Karcag városáé. A nagy kun városban van egy neprajzi muzeum, e mely Jó András katolikus papnak köszönhető keletkezéséül. Ö gyűjtötte össze a kunság életére vonatkozó emlékeket és ebben a munkájában fáradozatlan segítségülre volt egy hetvenéves öreg néne, Vörös Rébék, a ki házóldádra járva, kéreggette össze a tárgyakat. Nemrég a fiatal papot áthelyezték s ez időben történt, hogy fölépült a karcagi városláza és ebben helyet adtak

az értékes kis muzeumnak is. A muzeumhoz pedig muzeumi ör is kell, a ki szeretettel gondját viseli az összegyűjtött tárgyaknak. Erre a tisztségre a városi vezetés habozás nélkül kinevezte Rébék néni, a ki tovább is szerető gondnal gyűjti, rendezi az értékes kunsági emlékeket. Vajjon nálunk mikor lesz szükség muzeumra?

Melyik a legsötétebb szemüveg?

— A vastag elfoglultság silány szemüvege.

Iá! Iá! Van egy közismertségnek örvendő állat. Mindig azt kurjogtatja: **Iá! Iá!** — Nem hasonlatos-e hozzá az a jóval kisebb állat, de még lábak dolgában is kevesebbel beér, tehát tőle sokban különböző földi teremtmény, aki gondolatlanság és tárgyszűkben mindig **ugyanazt a módot** tudja. Bizony akadnak, akik erőseu ráútnak a jámbor szürkére mondván, talán más nyelven, de ugyanazt: **iá! iá!**

Pályázat. Ugy tele vagyok eszmékkel. Ugy szorongnak bennem az igazságok. Szinte szétpukkadok a sok gorombán megnyilatkozni akaró egyszerű tömönlatos, de súlyos ítéletektől. Csak egy baj van: szólj igazat s betörök a fejed. Nekem legalább még mindig betörött, valahányszor azt mondtam, amit gondolok. Emlében meg helyesléssel találkoztam, amikor csak úgy beszéltem, ahogy **ők** akarták. S ámbár konok fejecském szinte megszokta már a simogató botolást, mégse vagyok hajlandó most leírni, amit gondolok. Kezdek politikuss lenni. Elrejttem a magamét s kikürtöltem az övéket. Akkor leszek én igazi derék fiúcska. Egy pár lietet azonban még adok magamnak, ami alatt — eltökéltem — oda vagdosok az emberek fejéhez visszakölcsonként egy csomó illetlenséget, más szóval **igazságot**. Csakhogy most már okos vagyok. Ugy szeretnék szólni, ahogy a régi állatmésékben szóltak: roka, meg oroszlan képében. Egy a baj azonban: nem találok, pedig a jó Fáy Andrást is megkerdeztem, nem találok olyan állatot, amely teljesen alkalmas lenne a **hipokrizis** méltó ábrázolására. Ezt szeretném pedig illendő formában kitálatni. Ennél undokabb és csúszórtelésebb gyöngésége ugyanis kevés van a tévedt emberi léleknek. Nem ok nélkül pengette el lantján Arany Jánosunk igen sokszor: **hiu hivalgássá, olcsó szédelgessé, áruportékává szent imánk ne váljon.**

Ép ezért az alábbi pályázatot tesszük közzé: Aki az állat- vagy növényországban a hipokrizisnek talaló színbomlatú ismeri, sziveskedjék azt hozzánk beküldeni. A sikerhez méltó jutalomról gondoskodunk

Érdekes hármasszabály.

1361-ben a törökök kezébe került **Drinápoly**.
1453-ban a törökök kezébe kerül **Konstantinápoly**.
1913-ban a törökök elveszítették **Drinápolyt**.
Kérdés? (X) mikor vesztik el Konstantinápolyt.

Kiadó üzlethelyiség és lakás!

Gál József takarékpénztári igazgató tulajdonát képező s a Kossuth L.-u. 6. szám alatt fekvő e me letes
= k ó h á z, melyben most =

Niszel Fivérek cég üzlete

van folyó 1913. évi október hó 1-ére
üzlethelyiséggel, lakással
és az összes mellékhelyiséggel együtt

Bérbe kiadó.

Parfumerei „Hez“ illatszertár.

háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.
Budapest, VIII., Losonci-utca 13/s.

Reklámunk óriási eredménye.

Ujabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-
szökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk!

- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol powderpapír
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoon hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz
- 10 drb. szekrény- és ruhafilatosító (francia Sachet-lap).

összesen 19 darab, 2 korona 50 filléért.

Postai szállítások naponta eszközöltenek. Utánvétel csomagolást nem számítunk. 4 koronán aluli megrendelésekhez a pénz előre beküldendő 40 fillér pórtójjal.
Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnket kívánságra ingyen is bérmentve küldjük.

Sz. 448—913.

Hirdetmény.

Csiktaplaca község előjárósága közzé teszi, hogy a Tarhavas legelőt 1913. évi április hó 15-én d. e. 10 órakor Csiktaplaca község-házánál egy évre haszonbérbe adja. A feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Csiktaplaca, 1913. április hó 1-én.

Péter József,
k.-jegyző.

Csedő Imre,
k.-bíró.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Szépviz község közbirtokossága az apahavasi határszéli nyári csendőrörs elhelyezésére szolgáló laktanya és melléképületei kivitelének biztosítására versenytárgyalást hirdet.

A csak szóbeli árlejtés folyó évi április hó 15-én d. e. 9 órakor Szépvizen a község-házában tartatik meg. Írásban benyújtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A vonatkozó műszaki művelet, az építési feltételek és a költendő építési szerződés mintája Szépviz község előjáróságánál megtekintheők.

A versenyezni öhajtok felhivatnak, hogy 200 korona készpénzből vagy óvadékképes értékpapírból álló bántópenzt a versenytárgyalás megkezdése előtt a közbirtokosság pénztárnokánál letétbe helyezzenek, mert a szóbeli árlejtésen csak így vehetnek részt. Az árlejtés megtartása után az el nem fogadott ajánlat utáni bántópenzt azonnal kiadatják.

A közbirtokosság választmánya fenntartja magának ama jogot, hogy az ajánlatok között szabadon válassz.

Szépviz, 1913. április hó 3-án.

Szász Gyula

bir. enok.

925—1913. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó a 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. 78/2. számú végzése következtében Dr. Botár Adolf ügyvéd által képviselt Dr. Botár Benő ügyvéd Csikszeredai lakos javára 800 K. f. s. jár. erejű 1912. évi november 26-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le-és felülfoglalt és 2043 koronára becsült következő ingóságok ugyanint marhák, szőcs és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbíró-ság 475/2. számú végzése folytán 800 kor. f. s. járú-váltódj és eddig összesen 110 korona 38 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejű, végrehajtás Csikszentgyörgy községben végrehajtott szenvedők lakásán leendő megtartására 1913. évi április hó 17-ik napjának d. u. 3 órája kitűztetik a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ni értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbet igrőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le-és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Csikszentmárton, 1913. április hó 2-ik napján.

Ambrus Lajos

kir. bir. végrehajto.

Eladó 20—25 szeker 2 év előtt

termelt kitünő szőcs és sarju Csikszentmártonon.

Értekezhetni lehet Pap Andrásnéval.

Szám: 340—913. mj.

Legelő bérbeadási hirdetmény.

Csikvármegye magánjavai tulajdonát képező Csikszentmárton II. határrészben fekvő:

A. Uzvölgyi erdőbirtok „Baskahavas” nevű 80.8 k. földhasz kaszálásra is alkalmas legelő és 1926.2 k. föld mérsékelttel legeltethető erdőterület legeltetési joga külön is.

B. a Csobányosi erdőbirtok „Keresztes” „Solyomtar” „Anyatósi-puszta”, és az alsó gyártelep helye, mint kaszálásra is alkalmas 139.7 k. földhaszlegelő és Csobányos és Sulcapatakra hajló mérsékelttel legeltethető 3369.1 k. földhasz erdőterület legeltetési joga ismét külön folyó évi április hó 12-én d. e. 10 órakor Csikvármegye magánjavai igazgatóságának irodájában (Csikszereda vármegyeház) zárt írásbeli ajánlatot egybekötött szóbeli versenytárgyaláson 3 egymásután következő évre bérbe fogadni.

Kikiáltási ár az A. részre 400 korona, a B. részre 200 kor. Bántópenz mindkét részről a kikiáltási ár 10 százaléka.

Utóajánlatok, vagy a kikiáltási áron aluli ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Bővebb felvilágosítást a hivatalos órák alatt Csikvármegye magánjavainak igazgatóságánál vagy Csikszentmártoni m. kir. járás erdőgondnokságánál szerethetők.

Csikvármegye magánjavainak igazgatósága.

Csikszereda, 1913. évi március hó 28-án.

Az igazgatóság.

342—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1557. számú végzése folytán Dr. Lengyel Lajos B. pesti és dr. Tauber József csikszeredai ügyvéd által képviselt Salamon Sándor és Tarsa és Obláth Testvérek Budapesti cégek javára 61 és 332 korona 34 fill. s jár. erejű 1913. évi január hó 2-án fogantatott kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt és 3324 koronára becsült következő ingóságok u. m. üzleti áru cikkek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíró-ság 1912-ik évi V. 1557/ számú végzése folytán 61 és 332 kor. 34 fill. tökökötvelet és ennek végzés szerinti kamatai, 1/3% váltódj és eddig összesen 32, 30 és 60 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejű végrehajtott szenvedett illetőben Csikkarfalván leendő megtartására határidőül 1913. évi apr. hó 16-ik napján délelőtti 11 órája kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok a 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igrőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtót követelésel megelőző kielégítési jogot tartanak. Amennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbsége jellemeiket az árverés megkezdéséig alulirt kiüldött írásban beadják, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár töls-legero fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi március hó 17-ik napján.

Molnár Sándor,

kir. bir. végrehajto.

Mama legjobb és legolcsóbb sörök csak a

sörgyárban

kaphatók. — Gyártelep és Iroda:

Gál Ferenc

— gőzsörgyára Csikszeredán. Telefonszám 36. —

Madártani állomás Zsögöddön.

Elvállalja magyarhoni madár és tojásgyűjtémények, vagy egyes darabok meghatározását, madarak szakszerű, természetű kiütését.

Megnyílt: 1912. évi október hó 1-én.

SZEMERÉ LÁSZLÓ

a zsögödi Madártani Állomás tulajdonosa.

Kawa-Santal-Kapszulák kitiindó szer húgy-
csőfolyás, kankó,
herelob, hólyaghurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás.
1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció ozzel egyidejűleg használva. —
Orvosilag ajánlva. 1 üveg 1 60
ehhez egy fecskendőző férfiáknak, vagy nőknek 1 korona 50 fill. —
Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmulthatatlan hatású testszagantá-
soknál, reuma-, csusz-, fej-, fogfájás-
nál és bőrvizketegségnél. 1 próba üvege 40 fl. 1 nagy üveg 1 K 50 fl.

Skribanek K. M. gyógyszer-tára a Kereszthez
Temesvár, Erzsébetváros, XIV. Hunyadi-ut 30.
Viszont elárúsítók jól fizetve.

Cigányprimás!

Király Ernő mulat

eza címe a legújabb rend-
kívüli sikeres humoros
gramofon hanglemezek

Azonkívül „Sokszor ugy szeretnék sírni“, „Futóbolond“, „Teme-
tés volt a faluban“ stb. Darabja 250 fill. — E hanglemezek
eredeti felvételben kizárólag egyedül csakis

Wagner Hangszerkirálynál

kaphatók. — Budapest, József-körút 15. Alig használt nagy dupla
hanglemez óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsób-
ban javít! Kérjen ingyen fényképes árjegyzéket. — Lemez csere.

Óvás! — Figyelem a „VÁGNER“ névre és 15 házszámra.

BUTOR

dacára a rossz pénz viszonyoknak,
abban a helyzetben vagyok, hogy
mindennemű butort, ebéllő, uriszoba,
szalon, kastély, háló, szanatorium- és
penzió-berendezést

a legelőnyösebb fizetési

feltételek mellett szállíthatók. Kérjen
ingyen prospektust. — Kroh lakás-
berendező. Budapest, IV. Váci-utca 8/y.
Nem bankhitel. |Váltó nem kell.

Cselédelhelyező-intézet

Csikszerezádán. Főterén.

Tudomására kívánja hozni a
cselédkereső közönség-
nek, hogy leány- és férfi-
cseléd szükségletét nála
bejelenteni szíveskedjék.

Teljes tisztelettel:

A Cselédközvetítő Intézője.

Olcsó Butor

Csikszereda, Rákóczi-utca 36. sz.

Ajánlja a butorvásárló n.
é. közönségnek elsőrendű
fa- és vasbutor-üzletét

Elsőrendű butorraktár!

Üzlet átvétel!

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy
Szvoboda Józseftől (Szultán-féle sarok-üzlet)

Női- és Férfi Divatáru-üzletet átvettem.

Raktáron tartok férfi-, női divatcikkeket, cipőket, függő-
nyöket, a női és férfi-divat összes cikkeit a leggyorsabb-
tól a legkényesebb igényeknek megfelelően. Az olcsó árak-
ról és pontos kiszolgálásról meggyőződhet a n. é. kö-
zönség, ha vételkötelezettség nélkül is meglekintli.

Tisztelettel:

JAKAB GYULA.

Mátrai Ignác

órá-, ékszerész- és gramofon-üzlete Csikszerezádán.

Ajánlja dusan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga- Zenit-, arany-, ezüst- és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktárvalódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legökéletesebb, tisztá

Gramofonok- és lemezekből

szintén nagy raktárt tart, és gyári áron lesznek árusítva.

Látszerészi cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! —: Pontos kiszolgálás!

„Styria-Universal“

Kötőgépek

megmunkálnak finom és
vastagszájú p n m u t o t
ugyanazon gépen.

Arjgyezék ingyen.

Részlet fizetésre is.

Képtiselők kerestetnek.

Styria-kötőgépgyár,
Graz, Ill.

HIRDETÉSEKET

olcsó ár mellett felvesz a
kiadóhivatal.

POHARAS

Legjobb sör

a „Pilseni Ósforrás“

Egyedüli elárúsító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDABAN

SÖR

özvegy Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint
kapható.

Értesítés!

Tudomására hozom a n. é.
helybeli és vidéki közönség-
nek, hogy raktári tartok
mindennemű

Cserepályák ből

Elvállalom mindennemű cse-
repályha és takaréktűzhe-
lyek felállítását, átalakítá-
sát és takarítását, továbbá
fűrdőkádák és bur-
kolatok kirakását fajenc
porcellánból és minden e
szakmába vágó dolgokat
pontosan és lelkiismeretesen
eszközök. Vidékre is kellő
felvilágosítást nyújtok. Ér-
tekezni lehet MICHINA RE-
ZSÓ és VEJE cégnél Csik-
szerezádában.

A nagyérdemű közönség
szíves pártfogását kérve,
maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC,
cserepályhás.

Halló!

Hová, hová Gabi barátom!?

Halló!

— Kérlek barátom, Te nem tudod, hogy sietve kell menni az új szolid, elegáns

Székely Ö. cég férfidivat és készruha-üzletébe

Ott szoktam állandóan mindennemű férfidivat szükségletemet beszerezni, mert meg-
győződtem arról, hogy a legelőzékenyebb kiszolgálásban részesít, és mint új üzlet,
mindennemű áru a legvalóvalottabb és izlésesebb.

— No és te edes Zoikám mit cipelsz abban a csomagban?

— Énis éppen Székelyhez igyekszem ruháimat festés végett, gallér, kézelő és
összes lehérmeműimet vegytisztítás végett viszem oda.

— Hogy hát Székely festet és tisztított is?

— Miaz! Te nemis **Hires KOVALD** céget Budapestről, aki min-
dentud, hogy ő képviseli a

— Ez igazán helyes és okos dolog, gyerünk az üzletbe; ezentúl énis Székely
által fogom ruháimat festetni és fehérmeműimet tisztítás végett Kovald céghez küldetni.